

นำจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในตารางที่ 4.11 และ จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในตารางที่ 4.12 มารวมกัน จะได้จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2549 ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งหมด

กิจกรรม	จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว(บาท)		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
1. เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	2,648,910	4,381,776	7,030,686
2. เทียนน้ำตก	8,785,065	14,676,764	23,461,830
3. นั่งช้างเที่ยวป่า/ ชมสวน	2,207,425	36,996,052	39,203,477
4. ซี่จักรยานยนต์เที่ยวรอบเกาะ	6,567,243	11,094,693	17,661,937
5. นั่งรถยนต์เที่ยวรอบเกาะ	15,186,973	7,552,014	22,738,988
6. นั่งเรือชมหิ่งห้อย/ปายายเลน	8,553,727	1,871,383	10,425,111
7. ล่องเรือชมธรรมชาติ	6,622,275	9,826,612	16,448,888
8. นั่งเรือ ตกปลา/ ตกหมึก	4,856,268	8,052,678	12,908,947
9. พายเรือแคนู / เรือคายัค	9,944,339	6,035,856	15,980,196
10. ดำน้ำ - น้ำตื้น	46,443,394	36,295,288	82,738,682
11. ดำน้ำ - น้ำลึก	551,856	25,615,926	26,167,782
	112,367,480	162,399,046	274,766,526

จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2549 คิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 274.8 ล้านบาท นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 112.4 ล้านบาท ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายประมาณ 162.4 ล้านบาท สาเหตุที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งมีจำนวนคนที่เดินทางมาเกาะช้างในจำนวนที่น้อยกว่า แต่มีจำนวนเงินค่าใช้จ่ายสูงกว่า ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และผู้ประกอบการคิดอัตราค่าบริการจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ประมาณ 2 – 3 เท่า

4.2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 1 เรื่องการประมาณรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และ ตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 3 เรื่องการประมาณรายได้ในอนาคต โดยการดำเนินการวิจัย จะใช้วิธีการคัดลอกข้อมูลจากรายงานข้อมูลภาษีที่หน่วยงานราชการจัดเก็บไว้ ข้อมูลที่ต้องการจะเป็นข้อมูลการเสียภาษีเงินได้จากการประกอบธุรกิจ ของผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อนำข้อมูลจำนวนเงินภาษีที่ได้นั้น มาคำนวณย้อนกลับไปหาจำนวนเงินรายได้ และ เนื่องด้วยยังไม่ทราบแน่ชัดว่าหน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีเงินได้ดังกล่าว ประเด็นในการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ จึงเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่หน่วยงานมีหน้าที่จัดเก็บ จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐจำนวน 8 หน่วยงาน ได้ข้อมูลตามรายละเอียดในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 รายชื่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และข้อมูลที่หน่วยงานจัดเก็บ

1. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตราด: งานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ข้อมูล จปฐ. และ ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการประกอบอาชีพ ซึ่ง เป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง
2. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	สรรพากรจังหวัด ข้อมูลภาษีในรูปแบบต่าง ๆ ของจังหวัด โดยรับข้อมูลจาก อบต. มาอีก ทอดหนึ่งเช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ภาษีเงินได้นิติ บุคคล ที่เป็นบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัด แต่ไม่มีในเรื่องของการ จัดเก็บภาษีจากกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง อีกทั้งผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้จดทะเบียนการค้า ถ้าเป็นเรื่องของแพ็คเกจทัวร์ ภาษี จะรวมอยู่ในหมวดค่าบำรุง อบจ. จากผู้เข้าพักโรงแรม
3. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด เรื่องร้องเรียนจากนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเรื่องราคาสินค้าและบริการ เรื่อง ที่ได้รับการร้องเรียนบ่อย ๆ คือเรื่องราคาอาหารที่ไม่ยุติธรรม

4. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	คลังจังหวัด ภาษีมูลค่าเพิ่ม GPP 16 รายการ ได้แก่ 1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ 2. ประมง 3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน 4. สาขาอุตสาหกรรม (การผลิต) 5. การก่อสร้าง 6. การขายส่ง ขายปลีก และซ่อมแซม 7. โรงแรมและภัตตาคาร 8. สาขาตัวกลางทางการเงิน 9. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า การบริการทางธุรกิจ 10. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศและการประกันสังคมภาคบังคับ 11. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล 12. การขนส่ง 13. การศึกษา 14. การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ 15. สาขาการให้บริการชุมชน สังคม 16. บริการส่วนบุคคลอื่นๆ
5. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด รายชื่อของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนการค้าในรูปของนิติบุคคล มี 2 แบบคือ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด และ บริษัทจำกัด จากข้อมูลที่ได้มาพบว่า ธุรกิจกิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จดทะเบียน ในรูปของการดำเนินการธุรกิจนำเที่ยว สอนดำน้ำ และขายอุปกรณ์การดำน้ำ ซึ่งทั้งหมดนี้จะอยู่ในรูปแบบของบริษัทจำกัด 18 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัด 13 ราย (รายชื่อแสดงในภาคผนวก จ.) อย่างไรก็ตามข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบการเหล่านี้ถือเป็นข้อมูลความลับไม่สามารถเปิดเผยได้

6. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	อบต.เกาะช้างและเกาะช้างใต้ ภาษีในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีโรงเรือน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะส่งให้กับคลังจังหวัดอีกทอดหนึ่ง
7. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จำนวนนักท่องเที่ยวเฉพาะที่เข้ามาเที่ยวน้ำตก และเงินรายได้ที่เก็บจาก ค่าเข้าชมน้ำตก
8. ชื่อหน่วยงาน ข้อมูลที่จัดเก็บ	สำนักงานพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง (สพพ. 1) การเดินทาง ตามประเพณียานพาหนะ - ข้อมูลด้านราคาที่พัก และเบอร์โทรติดต่อ - ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ - ข้อมูลพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้าง และพื้นที่เชื่อมโยง ในส่วนที่ เกี่ยวกับ รายละเอียดของเกาะในลักษณะที่เป็นแผนที่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ได้ข้อมูลเรื่อง การจัดเก็บภาษีเงินได้ จากการประกอบธุรกิจการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แต่จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐทั้ง 8 แห่ง ไม่พบว่ามีหน่วยงานได้รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีเงินได้ จากการประกอบธุรกิจการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติเลย คงมีเพียง กรมสรรพากร จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล และ ภาษีเงินได้นิติบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) จัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการในรูปแบบอื่นๆ เช่น ภาษีการค้า ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีบำรุงท้องที่

สำหรับภาษีเงินได้นิติบุคคล กรมสรรพากร ไม่สามารถเรียกเก็บจากผู้ประกอบการได้ครบถ้วน เนื่องจาก ผู้ประกอบการรายย่อยส่วนใหญ่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล คงมีเพียงผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจด้านน้ำแบบ ดำน้ำลึกเท่านั้นที่จดทะเบียน โดยแจ้งว่า เป็นธุรกิจขายอุปกรณ์ดำน้ำ โรงเรียนสอนดำน้ำ นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าเจ้าของกิจการที่เป็นชาวต่างประเทศ จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลให้ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการทำนิติกรรมอื่น ๆ ส่วนผู้ประกอบการรายย่อยที่เป็นคนไทย ไม่ค่อยได้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จากเอกสารของพาณิชย์จังหวัด ได้ข้อมูลจำนวนผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลดังนี้

ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด มี 18 ราย ระบุวัตถุประสงค์เป็น กิจการเพื่อนำเที่ยว 10 ราย ขายอุปกรณ์ดำน้ำ 8 ราย

ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด มี 14 ราย ระบุวัตถุประสงค์เป็นกิจการเพื่อการนำเที่ยว 9 ราย ขายอุปกรณ์ดำน้ำ 5 ราย (รายชื่อผู้ประกอบการแสดงในภาคผนวก จ.)

นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าเหตุผลที่ไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปจัดการในเรื่องภาษีเงินได้ส่วนนี้ เนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น

1. เกาะช้างเป็นพื้นที่ในเขตมรสุม จะมีฝนตกชุกเป็นเวลาหลายเดือน

ผู้ประกอบการไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ตลอดทั้งปี ในช่วงฤดูฝนจะไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวมากนัก ผู้ประกอบการบางรายมีรายได้น้อย จนบางแห่งต้องปิดกิจการชั่วคราว เมื่อคำนวณรายได้ตลอดปีก็ไม่ถึงระดับที่ต้องเสียภาษี

2. รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การประกอบธุรกิจด้านท่องเที่ยวจึงเป็นกิจการที่หน่วยงานภาครัฐไม่ต้องการที่จะเข้ามาควบคุมเรื่องการจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการมากนัก เพราะจะเป็นการสกัดกั้นการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยว

3. มีผู้ประกอบการรายย่อยเกิดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการเหล่านี้เป็นชาวบ้านที่ไม่ค่อยมีความรู้ทางการบัญชี มีความเห็นว่าตนเองต้องเสียภาษีให้ทางราชการหลายอย่างอยู่แล้ว เช่น ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ดังนั้นวิธีการดำเนินการวิจัยที่ใช้นี้จึงไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์วิจัยในข้อที่ 1 ได้โดยตรง จึงใช้วิธีการดำเนินการวิจัยจากข้อมูลทางอ้อม คือ ใช้ข้อมูลจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น และไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์วิจัยในข้อที่ 4 เรื่องการประมาณรายได้ในอนาคตได้ เนื่องจากจะต้องใช้ข้อมูลในอดีตย้อนหลังที่มีหน่วยงานบางแห่งจัดเก็บไว้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ การวิเคราะห์อนุกรมเวลา (Time Series Analysis) คำนวณหาสมการแนวโน้ม เพื่อนำค่าแนวโน้มมาใช้พยากรณ์รายได้ในอนาคต

เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 2 เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ และ วัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 3 เรื่องแนวทางในการปรับปรุงปัจจัยเพื่อเพิ่มรายได้ ใน แผนการดำเนินงานกำหนดให้มีการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้ทราบว่า จากประสบการณ์การทำงานบนพื้นที่เกาะช้าง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว ตัวแทนหน่วยงานมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง คิดว่าจะมีแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มรายได้ได้อย่างไร โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

- หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว
- แนวโน้มกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอนาคตจะเป็นอย่างไร
- ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 16 หน่วยงาน ได้รายชื่อหน่วยงาน ตามตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 รายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์
1.สำนักงานพื้นที่พิเศษหุบเกาเซี่ยงและพื้นที่เชื่อมโยง(สพพ.1)	นาย ประสาท ริมชลา ผู้อำนวยการสำนักบริหาร น.ส. ประจิตรา ประชุมแพทย์ เจ้าหน้าที่ สพพ.1
2. อุทยานแห่งชาติหุบเกาเซี่ยง	นาย พลวีร์ ฐาเกียรติ ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติหุบเกาเซี่ยง
3.งานยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง	นาย ปราโมทย์ บุญอากาศ หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง
4.บริหารงานการคลัง	คุณปนัดดา ทองศรี ผู้ช่วยคลังจังหวัด นาย เสถียร ประสิทธิ์วิเศษ เจ้าหน้าที่บริหารงานการคลัง
5. สำนักงาน ททท. ภาคกลาง(เขต 5) แหลมฉบัง จ.ตราด	นายอภิโรจน์ ขำสม เจ้าหน้าที่ด้านข้อมูลสถิติ สำนักงาน ททท.
6. สำนักงานพัฒนาการจังหวัดตราด	นาย สิ้นชัย วัฒนสิน พัฒนาการจังหวัดตราด
7. สรรพากรจังหวัดตราด	นาง นีรนุช เสงาย ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดตราด
8. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตราด	นาง อรพรรณ พูลพฤษดิ์ เจ้าหน้าที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตราด

9. สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดตราด	นาย กฤษณ์ ชัยสุภา นักวิชาการพาณิชย์
10. ที่ว่าการกิ่งอำเภอเกาะช้าง	1.นาย แหลมทอง มโนศรี ปลัดอาวุโส กิ่งอำเภอเกาะช้าง 2.น.ส. กัญญาวิรุฬห์ หมวดศรี พัฒนากร กิ่งอำเภอเกาะช้าง
หน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์
11.องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)เกาะช้าง	นายปรีชา ขนรกุล สมาชิก อบ.ต.หมู่ 4 บ้านคลองพร้าว
12. องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เกาะช้างใต้	นาง พยิดา ยันตะบุษย์ ปลัด อบต. กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้
13. ชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก	นาย ราชนัย ภูทนิน ประธานชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก
14. บริษัท World Travel Service Ltd.	น.ส. วริศรา ปัญจวิณิน เจ้าหน้าที่ของ World Travel Service Ltd.
15. มัคคุเทศก์ท้องถิ่น	นาย ไพบุลย์ สามนपाल มัคคุเทศก์ท้องถิ่น และ อาสาสมัครตำรวจท่องเที่ยว
16. โรงแรม อมารี เกาะช้าง	นาย ทวีชัย มะลิลาพันธุ์ Executive Assistant manager โรงแรม อมารี เกาะช้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ผลสรุปดังนี้

1. หน่วยงานที่ควบคุมดูแลการให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล คือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ดูแลในส่วนของกิจกรรมการเดินป่า เทียน้ำตก และ สำนักงานขนส่งทางน้ำ กรมเจ้าท่า ดูแลเรื่องกิจกรรมดำน้ำ ความปลอดภัยการจราจรทางน้ำ

ด้านการควบคุมราคา หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล คือ พาณิชย์จังหวัด

2. ความเหมาะสมของอัตราค่าบริการ – เหมาะสม แต่กิจกรรมท่องเที่ยวหลายประเภทมีอัตราค่าบริการสูงเกินไป ทำให้ไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทย เช่น กิจกรรมดำน้ำลึก กิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่า/ชมสวน

3. แนวโน้มของกิจกรรมการท่องเที่ยว

ในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมากิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้างมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น กิจกรรมการท่องเที่ยวยังจะมีการขยายตัวต่อไปอีก แต่แนวโน้มเรื่องอัตราค่าบริการจะไม่สูงขึ้น เพราะมีผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น เกิดการแข่งขัน ตัดราคากันเองระหว่างผู้ประกอบการ

สาเหตุที่ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวยังขยายตัวอีก เพราะ

1. เกาะช้างยังมีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่ยังไม่ถูกค้นพบอีก
2. ผู้ประกอบการ สร้างสรรค์การบริการกิจกรรมท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ อยู่เรื่อย ๆ
3. ผู้ประกอบการมีการสร้างสรรค์กิจกรรมในรูปแบบใหม่ ๆ ที่เน้นเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความสนใจ
4. มีหน่วยงานราชการช่วยประชาสัมพันธ์ให้ และมีหน่วยงานสนับสนุนอยู่ เช่น สำนักงานพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง(สพพ.1) และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)
5. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติยังไม่ได้เสียหายมากนัก หากร่วมมือกันทุกฝ่ายก็ยังสามารถรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้ดีได้
6. ชาวบ้านบนเกาะช้างกับนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่เคยปรากฏว่ามีคดีอาชญากรรมร้ายแรงเกิดขึ้นบนเกาะช้าง เพราะชาวบ้านช่วยกันดูแลนักท่องเที่ยว จุดนี้เองเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของเกาะช้างมีจำกัด

ยังมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเกาะช้างมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวมีไม่มาก เนื่องจากยังมีปัญหาอีกหลายเรื่อง เช่น ในหน้าแล้งก็มีปัญหาเรื่อง

น้ำดื่ม น้ำใช้ มีไม่เพียงพอ ปัญหาการจัดการขยะ น้ำเสีย ที่มีปริมาณมากขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น และ ปัญหาการคมนาคมไม่สะดวก เกาะช้างไม่ควรเน้นที่ปริมาณนักท่องเที่ยว แต่ควรเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม เน้นให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนวันพัก และมีการใช้จ่ายมากขึ้น

2. สภาพภูมิอากาศ

เกาะช้างอยู่ในเขตลมมรสุม ในฤดูฝนซึ่งเป็นช่วง Lo – Season มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวน้อย บางกิจกรรมผู้ประกอบการไม่มีรายได้ เช่น กิจกรรมดำน้ำ หากต้องการให้มีนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปี ก็ควรสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถให้นักท่องเที่ยวทำได้ในหน้าฝนด้วย

5. ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาบริการกิจกรรมการท่องเที่ยว

1. ไม่มีการกำหนดมาตรฐานการบริการและอัตราค่าบริการที่แน่นอน หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ควรประสานงานกันดูแลเรื่องนี้
2. ควรมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เนื่องจากจะมีปัญหาเรื่องไฟฟ้า ปัญหาเรื่องขยะ และน้ำสะอาดไม่พอใช้
3. ผู้ประกอบการมุ่งเน้นรายได้ ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กล่าวโดยสรุปในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “การประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” ซึ่งได้ตั้งคำถามวิจัย ไว้ดังนี้

1. รายได้รวมที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง มีค่าประมาณเท่าไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง
3. แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้เพื่อเพิ่มรายได้เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างเป็นอย่างไร
4. ประเมินการรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอนาคตว่าควรเป็นเท่าไร

จากการดำเนินการวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น สามารถตอบคำถามวิจัยตามประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. รายได้รวมที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง มีค่าประมาณ 250 ล้านบาท
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ได้แก่ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรมลง ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของเกาะช้างมีจำกัด สภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุกทำให้ในหน้าฝนไม่สามารถทำกิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภทได้ การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ประกอบการทำให้มีการแข่งขันด้านราคา
3. แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ คือ ทุกภาคทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน ต้องช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติไม่ให้เสื่อมโทรมลง ควรมีการสร้างสรรคกิจกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมา และ ควรมีหน่วยงานภาครัฐ เข้ามาดูแลทั้งเรื่องมาตรฐานการบริการและอัตราค่าบริการ
4. สำหรับคำถามวิจัยเรื่อง การประมาณการรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอนาคตว่าควรเป็นเท่าไร ไม่สามารถตอบคำถามวิจัยในข้อนี้ได้ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานราชการใดจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวนี้ ทำให้ไม่สามารถหาข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยข้อนี้ได้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด นี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ

1. เพื่อประมาณรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง
 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง
 3. เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง
 4. เพื่อประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอนาคต
- วิธีการดำเนินการวิจัยจะมุ่งตอบวัตถุประสงค์วิจัยตามลำดับรายชื่อ โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

5.1.1 การประมาณรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัย เรื่องการประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แนวทางในการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง อาจไม่ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากนัก ดังนั้นจึงใช้วิธีการศึกษาจากข้อมูล อีก 2 แหล่ง คือ ข้อมูลจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเกาะช้าง และข้อมูลภาษีเงินได้จากการทำธุรกิจการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของผู้ประกอบการ (ซึ่งก่อนดำเนินการวิจัย ยังไม่ทราบว่าหน่วยราชการใดเป็นผู้จัดเก็บภาษีนี้) เพื่อนำข้อมูลภาษีมาคำนวณย้อนกลับไปหาจำนวนเงินรายได้ของผู้ประกอบการ ดังนั้นวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยเรื่อง การประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว จึงเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 3 แหล่ง คือ

1. กลุ่มผู้ประกอบการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง
2. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ได้ผลสรุปเรื่องรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนี้

ก. กลุ่มผู้ประกอบการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง จำนวน 36 ราย ได้ข้อมูล จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และอัตราค่าบริการกิจกรรมท่องเที่ยว นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหารายได้ของผู้ประกอบการ จำแนกตามประเภทกิจกรรม ได้ผลแสดงดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 รายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของผู้ประกอบการจำแนกตามประเภทกิจกรรม

ประเภทกิจกรรม	รายได้/ปี (บาท)
1. เดินป่า/ส่องสัตว์/ ดูนก	5,953,500
2. เทียน้ำตก	840,000
3. นั่งช้างเที่ยวป่า / ชมสวน	24,822,000
4. ขี่จักรยานยนต์เที่ยวรอบเกาะ	12,285,000
5. นั่งรถยนต์เที่ยวรอบเกาะ	13,484,800
6. นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน	3,216,000
7. นั่งเรือชมธรรมชาติ	3,822,000
8. นั่งเรือตกปลา / ตกหมึก	3,486,000
9. พายเรือแคนู / เรือคายัค	14,700,000
10. ดำน้ำ-น้ำตื้น	73,500,000
11. ดำน้ำ-น้ำลึก	19,656,000
รวม	175,765,300

ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บนเกาะช้าง ทั้งหมดมีรายได้รวมประมาณ 175.77 ล้านบาท กิจกรรมที่สร้างรายได้ให้ผู้ประกอบการมากที่สุด คือ กิจกรรมดำน้ำ-น้ำตื้น สร้างรายได้ 73.5 ล้านบาท กิจกรรมเทียน้ำตกเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้น้อยที่สุด คือ 0.84 ล้านบาท

ข. กลุ่มนักท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวจำนวน 617 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน ชาวต่างประเทศ 217 คน เพื่อสอบถามว่า ในระหว่างที่อยู่บนเกาะช้าง ได้เข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติบ้างหรือไม่ ถ้าเข้าร่วมกิจกรรม ทำกิจกรรมใดบ้าง และ แต่ละกิจกรรมมีจำนวนเงินค่าใช้จ่ายเป็นเท่าไร นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ได้ผลสรุปตามรายละเอียดดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะช้างนั้น บางคนไม่เข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทใดเลย โดยผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมใดเลย มีอยู่ร้อยละ 8.5 และ โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวไทยเข้าร่วมกิจกรรมคนละ 1.98 กิจกรรม

เช่นเดียวกัน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะช้างนั้น บางคนก็ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ เลย คนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม มีอยู่ร้อยละ 12.4 และ โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมคนละ 2.30 กิจกรรม

2. กิจกรรมที่ได้รับความนิยมสูงสุดสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยคือกิจกรรมเที่ยวน้ำตก มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเที่ยวน้ำตกเป็นจำนวน ร้อยละ 24.5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวที่เกาะช้าง กิจกรรมที่ได้รับความนิยมสูงสุดของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คือกิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่า / ชมสวน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นจำนวน ร้อยละ 26.27 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวที่เกาะช้าง กิจกรรมดำน้ำตื้น แม้จะไม่ใช่วิธีการที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แต่ก็ยังเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากเป็นอันดับสองทั้งในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย และ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

3. กิจกรรมที่มีจำนวนเงินค่าใช้จ่ายแพงที่สุด สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยคือกิจกรรมเดินป่า มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 800 บาท รองลงมาคือกิจกรรมดำน้ำตื้นและกิจกรรมนั่งช้าง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายใกล้เคียงกันคือ คนละ 500 บาท ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจ่ายเงินแพงที่สุดที่กิจกรรมดำน้ำลึก มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 2,800 บาท กิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายสูงรองลงมาคือกิจกรรมเดินป่ามีค่าใช้จ่ายคนละ 960 บาท

4. จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2549 คิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 274.77 ล้านบาท นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 112.37 ล้านบาท ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายประมาณ 162.40 ล้านบาท สาเหตุที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งมี จำนวนคนน้อยกว่า แต่กลับมีจำนวนเงินค่าใช้จ่ายสูงกว่า ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และ ผู้ประกอบการคิดอัตราค่าบริการจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 2 – 3 เท่า

ค.ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐทั้ง 8 แห่ง เพื่อค้นหาว่าหน่วยงานใดเป็นผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีเงินได้จากการทำธุรกิจกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้ง 11 ประเภท ผลการศึกษาไม่พบว่ามีหน่วยงานใดรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีเงินได้นี้ คงมีเพียงกรมสรรพากร จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และ ภาษีเงินได้นิติบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) จัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ภาษีการค้า ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีบำรุงท้องที่

ผู้ประกอบการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง ส่วนใหญ่ ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล คงมีเพียงผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจดำน้ำ เท่านั้นที่จดทะเบียน โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของกิจการว่า เป็นธุรกิจจำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ โรงเรียนสอนดำน้ำ

5.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรม

เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ ในแผนการดำเนินงานกำหนดให้มีการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 กลุ่ม คือ จากผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และจาก ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ได้ผลสรุปดังนี้

ก. ผู้ประกอบการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 36 ราย ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ดังนี้

1. ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้การจัดกิจกรรมต้องมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น แต่ไม่สามารถปรับขึ้นอัตราค่าบริการได้ เนื่องจากมีจำนวนผู้ประกอบการหลายราย มีการแข่งขันด้านราคา ทำให้รายได้น้อยลง
2. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรมลงไป เนื่องจากการท่องเที่ยวขยายตัว ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการขยายตัวของโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร มีการทำนาุ้ง กิจการเหล่านี้สร้างขยะ และ น้ำเสีย มีผลเสียหายต่อปะการังในทะเล และป่าชายเลน ทำให้กิจกรรมที่ต้องพึ่งพิงธรรมชาติหลายประเภทสูญหายไป เช่น กิจกรรมล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง ปัจจุบันไม่มีแล้ว หรือกิจกรรมนั่งเรือชมหิ่งห้อย ก็เริ่มมีหิ่งห้อยให้ชมน้อยลงเรื่อย ๆ
3. การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการบางรายลดราคาค่าบริการ เพื่อแย่งลูกค้าจากผู้ประกอบการรายอื่น โดยการลดคุณภาพการบริการ เช่น ใช้มัดคุเทศก์ที่ไม่

ผ่านการอบรม ไม่มีความรู้ มาให้บริการนักท่องเที่ยว อุปกรณ์ที่ใช้ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้เสียชื่อเสียง นักท่องเที่ยวไม่ประทับใจ อาจมีผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวน้อยลงในอนาคต

4. การรับนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น จะไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ทำให้มีข้อจำกัดในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จึงต้องรอให้ทางโรงแรมหรือทางเอเยนซี ส่งต่อนักท่องเที่ยวมาให้ และในปัจจุบันบางโรงแรม ก็จัดกิจกรรมบริการนักท่องเที่ยวเองอยู่แล้ว ทำให้ผู้ประกอบการรายย่อย มีรายได้ลดลงโดยที่ผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น ก็มีเงินทุนหมุนเวียนไม่มากพอ ที่จะแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้

ข. ตัวแทนหน่วยงาน

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง จำนวน 18 หน่วยงาน ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ดังนี้

1. ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของเกาะช้างมีจำกัด

ยังมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเกาะช้างมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวมีไม่มาก เนื่องจากยังมีปัญหาอีกหลายเรื่อง เช่นในหน้าแล้ง น้ำดื่ม น้ำใช้ มีไม่เพียงพอ ปัญหาการจัดการขยะ และน้ำเสีย ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น เกาะช้างไม่ควรเน้นที่ปริมาณนักท่องเที่ยว แต่ควรเน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม เน้นให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนวันพัก และมีการใช้จ่ายมากขึ้น

2. สภาพภูมิอากาศ

เกาะช้างอยู่ในเขตลมมรสุม ในหน้าฝนไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยว ถ้าต้องการให้มีนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปีควรสร้างสรรค์กิจกรรมที่สามารถให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมได้ในหน้าฝนด้วย

5.1.3 แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้

เพื่อตอบวัตถุประสงค์วิจัยในเรื่องแนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ ใน แผนการดำเนินงานกำหนดให้มีการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 กลุ่ม คือ จาก ผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และจาก ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ได้ผลสรุปดังนี้

ก. ผู้ประกอบการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 36 ราย ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ดังนี้

1. ทุกภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน ต้องช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติไม่ให้เสื่อมโทรมลงไปกว่าที่เป็นอยู่ อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้มีความร่วมมือกันของทั้ง 3 ภาคี ในการทำกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการเก็บขยะตามชายหาด และโครงการเก็บขยะใต้ต้นไม้ โครงการสร้างเตาเผาขยะ และ โครงการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย

2. ควรมีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมา ตามการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และความสนใจของนักท่องเที่ยวที่ไม่ชอบความจำเจ จะเห็นว่าปัจจุบัน ผู้ประกอบการสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาหลายรายการ เช่น การเดินชมสวน-ผ่านเส้นทางลำธาร ซึ่งมีความลำบากน้อยกว่าการเดินป่า เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป ไม่จำเป็นต้องเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ที่มีร่างกายแข็งแรง และ การท่องเที่ยวผจญภัยบนยอดไม้ (Tree Top Adventure Park)

3. ควรมีหน่วยงานภาครัฐ เข้ามาดูแลเรื่องมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับการบริการที่ดี ปลอดภัย และมีมาตรฐาน เพื่อรักษาชื่อเสียง และ ความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

4. ควรสร้างท่าเรือเพิ่ม เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเกาะช้าง

ข. ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง จำนวน 18 หน่วยงาน ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ดังนี้

1. หน่วยงานต่าง ๆ ควรประสานงานกันดูแลเรื่องกำหนดมาตรฐานการบริการ ความปลอดภัย และ อัตราค่าบริการที่แน่นอน

2. ควรมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เนื่องจากพื้นที่เกาะช้างมีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว จำกัด ขณะนี้มีปัญหาเรื่องไฟฟ้า ปัญหาเรื่องขยะ เรื่องน้ำเสีย และ น้ำสะอาดไม่พอใช้ในหน้าแล้ง

3. ผู้ประกอบการไม่ควรมุ่งเน้นรายได้มากเกินไป จนขาดการตระหนักถึงความเสียหายของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ร้านอาหาร โรงแรม รีสอร์ท และ สถานที่พักผ่อน ต่าง ๆ ควรรับผิดชอบเรื่องการจัดกาขยะ และการบำบัดน้ำเสีย

4. ควรสร้างกิจกรรมท่องเที่ยว ที่ไม่มีฤดูกาลเป็นอุปสรรค เช่น กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมในหน้าฝนได้ด้วย

ในการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 18 หน่วยงาน นอกจากจะทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้แล้ว ยังได้ทราบความคิดเห็นในเรื่องของแนวโน้มกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามข้อสรุปดังนี้

ในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมากิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้างมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น และยังจะมีการขยายตัวต่อไปอีก แต่แนวโน้มเรื่องอัตราค่าบริการจะไม่สูงขึ้น เพราะมีผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น เกิดการแข่งขันด้านราคาระหว่างผู้ประกอบการ

สาเหตุที่ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวยังขยายตัวอีก เพราะ

1. เกาะช้างยังมีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่ยังไม่ถูกค้นพบอีก
2. ผู้ประกอบการ มีการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ
3. มีหน่วยงานราชการช่วยประชาสัมพันธ์ให้ และ มีหน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาเกาะช้าง อยู่ เช่น สำนักงานพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง(สพพ.1) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)

4. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติยังไม่ได้เสียหายมากนัก หากร่วมมือกันทุกฝ่ายก็ยังสามารถรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้ได้ดี

5. ชาวบ้านเกาะช้างกับนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จุดนี้เป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

5.1.4 การประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอนาคต

การดำเนินการวิจัย ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์วิจัยในเรื่องการประมาณรายได้ในอนาคตได้ เนื่องจาก ในขั้นวางแผนการดำเนินงานผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะใช้ข้อมูลภาษีเงินได้ที่เกิดจากการประกอบการกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือข้อมูลในลักษณะใกล้เคียงกันนี้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ การวิเคราะห์อนุกรมเวลา(Time Series Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการที่นำข้อมูลในอดีตมาวิเคราะห์หาค่าแนวโน้มที่ใช้พยากรณ์รายได้ในอนาคต แต่เมื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม สัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ จำนวน 8 หน่วยงาน (ตามตารางที่ 4.14) ไม่พบว่ามีหน่วยงานใด จัดเก็บข้อมูลภาษีเงินได้ในส่วนนี้

5.2 อภิปรายผล

1. เนื่องจากการศึกษาเรื่องนี้มีทั้งการประมาณรายได้ของผู้ประกอบการ และการประมาณจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว เปรียบเสมือนการวิจัยเรื่องนี้ศึกษาข้อมูลทั้งสองด้าน คือด้านของผู้ขาย และด้านของผู้ซื้อ ทำให้ผู้วิจัยสนใจนำข้อมูลทั้งสองด้านนี้มาเปรียบเทียบกัน ซึ่งผลการเปรียบเทียบกันดังแสดงในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบผลการประมาณจำนวนเงินรายได้ กับจำนวนเงินค่าใช้จ่าย

กิจกรรม	รายได้ของผู้ประกอบการ (บาท)	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (บาท)
1. เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	5,953,500	7,030,686
2. เทียน้ำตก	840,000	23,461,830
3. นั่งช้างเที่ยวป่า / ชมสวน	24,822,000	39,203,477
4. ขี่จักรยานยนต์เที่ยวรอบเกาะ	12,285,000	17,661,937
5. นั่งรถยนต์เที่ยวรอบเกาะ	13,484,800	22,738,988
6. นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ป่าชายเลน	3,216,000	10,425,111
7. ล่องเรือชมธรรมชาติ	3,822,000	16,448,888
8. นั่งเรือ ตกปลา / ตกหมึก	3,486,000	12,908,947
9. พายเรือแคนู / เรือคายัค	14,700,000	15,980,196
10. ดำน้ำ - น้ำตื้น	73,500,000	82,738,682
11. ดำน้ำ - น้ำลึก	19,656,000	26,167,782
รวม	175,765,300	274,766,526

จากตารางจะเห็นว่า ค่าประมาณจำนวนเงินรายได้ของผู้ประกอบการ ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในทุกประเภทกิจกรรม รายได้ของผู้ประกอบการที่ประมาณได้ เป็นผลการประมาณที่ต่ำกว่าความเป็นจริง (under estimate) ในขณะที่จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เป็นผลการประมาณที่สูงกว่าความเป็นจริง (over estimate) ทั้งนี้ พอที่จะอภิปรายถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประมาณได้ดังนี้คือ

ก. ผู้ประกอบการให้ข้อมูลตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการต่ำกว่าความเป็นจริง

ข. อัตราค่าบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นำมาใช้คำนวณ เป็นอัตราของผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งจะตั้งอัตราค่าบริการต่ำกว่าผู้ประกอบการรายใหญ่ แต่ผู้วิจัยเลือกใช้อัตราของผู้ประกอบการรายย่อยเนื่องจาก มีจำนวนผู้ประกอบการรายย่อยมากกว่า

ค. รายได้จากกิจกรรมเที่ยวน้ำตก ที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง องค์การที่ไม่แสวงหากำไร เรียกเก็บจากนักท่องเที่ยวเป็นค่าเข้าชมน้ำตก ไม่รวมค่าเดินทางและค่าอาหารของนักท่องเที่ยว

ง. นิยามกิจกรรมท่องเที่ยวแต่ละประเภทไม่ชัดเจน กิจกรรมบางประเภทมีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น ล่องเรือชมทัศนียภาพรอบเกาะ กับนั่งเรือชมป่าชายเลน นักวิจัยที่ทำหน้าที่สัมภาษณ์ ไม่ได้ลงรายละเอียดในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน

จ. นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมบางประเภทโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น ร้านอาหารบางแห่งจัดกิจกรรมนั่งเรือชมหิ่งห้อยให้เป็นบริการฟรี แก่ลูกค้าที่มารับประทานอาหารที่ร้าน แต่ในการคำนวณเพื่อประมาณค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวก็มีการประเมินราคาค่าใช้จ่ายด้วย

ฉ. นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมหลาย ๆ ประเภทได้ โดยเสียค่าใช้จ่ายเพียงรายการเดียว เช่นนักท่องเที่ยวที่เสียค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรม นั่งเรือชมทัศนียภาพรอบเกาะ ก็สามารถตกปลา และดำน้ำด้วยได้

2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550) รายงานผลการสำรวจ เรื่องรายได้จากการท่องเที่ยวเกาะช้าง จังหวัดตราด ของปี พ.ศ. 2549 เสนอผลการสำรวจในหมวดค่าบริการการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คิดเป็นจำนวนเงิน 236.95 ล้านบาท สำหรับ ในการวิจัยเรื่องนี้ ได้ผลการประมาณจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คิดเป็นจำนวนเงิน 274.8 ล้านบาท

ผลการประมาณจากงานวิจัยเรื่องนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับผลสำรวจของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ถือว่าเป็นจำนวนเงินที่ไม่แตกต่างกันมาก จึงอาจประมาณได้ว่า รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2549 มีมูลค่าประมาณ 250 ล้านบาท

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะด้านนโยบายการท่องเที่ยว

1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของคนในพื้นที่ให้จัดตั้งกันเป็นชมรมธุรกิจการท่องเที่ยว

รัฐบาลมีนโยบายที่จะใช้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแก้ปัญหาความยากจน ของประชาชนในพื้นที่ โดยการส่งเสริมให้ประชาชนในภาคการเกษตร ทำธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม ผลกำไรจากกิจกรรมการท่องเที่ยวควรตอบแทนกลับไปสู่ประชาชนในพื้นที่ผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ แต่จากข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า เจ้าของธุรกิจการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่เกาะช้าง (เจ้าของกิจการในกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ 36 ราย มีอยู่เพียง 2 ราย เท่านั้นที่เป็นคนในพื้นที่เกาะช้าง) แม้แต่ลูกจ้างในสถานประกอบการ ต่าง ๆ ส่วนใหญ่ก็ไม่ใช่คนในพื้นที่เกาะช้าง แสดงให้เห็นว่า คนในพื้นที่เกาะช้าง ไม่ได้รับประโยชน์จากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง หลายคนขายที่ดินริมทะเลให้นายทุน นำเงินไปใช้จ่ายโดยขาดการวางแผน ท้ายที่สุดก็ต้องกลับมาทำงานเป็นลูกจ้างนายทุน ในที่ดินที่ตนเองเคยเป็นเจ้าของ

ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ปัญหาเรื่องนี้คือ รัฐบาลควรเข้ามาส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนในพื้นที่ให้มีการจัดตั้งชมรมนำเที่ยวต่าง ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันการรวมกลุ่มชาวบ้านในลักษณะที่เป็นชมรมนำเที่ยวมีเพียง 2 แห่ง คือ ชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักเพชร และชมรมนำเที่ยวพื้นบ้านสลักคอก

2. ส่งเสริม ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี ต่อการทำธุรกิจการท่องเที่ยว

จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ สมาชิก อบต.เกาะช้าง ถึงสาเหตุที่ชาวบ้านในพื้นที่เกาะช้างไม่สนใจเข้ามาทำธุรกิจการท่องเที่ยว ได้รับคำตอบว่า เพราะ คนเกาะช้างแต่เดิมมาคุ้นเคยกับอาชีพเกษตรกรรม รักอิสระ ไม่ชอบงานบริการ ที่ต้องเอาใจคน จากคำตอบที่ได้นี้แสดงให้เห็นว่า ชาวบ้านในพื้นที่เกาะช้าง ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และขาดความรู้ในเรื่องการให้บริการ

หากรัฐบาลยังมีความต้องการที่จะ ให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกร รัฐบาลควรมีนโยบายในการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ให้บริการ ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เช่น การจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องการเป็นผู้ประกอบการ หรือ การอบรมให้ประชาชนมีเข้าใจงานด้านการบริการ จิตวิทยาการบริการ และมีการสร้างทัศนคติเพื่อให้เห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ว่าสามารถสร้างรายได้ทดแทนการทำอาชีพเกษตรกรรมได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัย

ผลการประมาณรายได้จากการกิจกรรมการท่องเที่ยว ในงานวิจัยนี้ ยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่มาก ด้วยอุปสรรคในการเก็บข้อมูลหลายประการ หากมีนักวิจัยท่านใดสนใจที่จะศึกษาต่อในหัวข้อเดียวกันนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ผู้สนใจ นำไปพัฒนาต่อ เพื่อให้ได้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ละเอียด รัดกุมยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำความเข้าใจกับพนักงานสัมภาษณ์ ให้ชัดเจนถึงความหมายของกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภท เพื่อความถูกต้องในการเก็บข้อมูล มีกิจกรรมบางประเภทที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่นกิจกรรมเดินป่า กับกิจกรรมเที่ยวน้ำตก และ กิจกรรมดำน้ำแบบดำน้ำตื้น (snorkel) กับ กิจกรรมดำน้ำลึก(scuba) หากพนักงานสัมภาษณ์ไม่แน่ใจในคำตอบที่ได้ ควรให้นักท่องเที่ยวเล่ารายละเอียดของกิจกรรมประกอบด้วย

2. การเก็บข้อมูลในกลุ่มผู้ประกอบการ ควรตระหนักด้วยว่าผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์อาจไม่ใช่เจ้าของกิจการ ดังนั้นในการสร้างข้อคำถามควรคำนึงถึงความรู้ของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย บางคำถามผู้ให้สัมภาษณ์อาจตอบไม่ได้ เนื่องจากไม่ทราบข้อมูล เช่น คำถามเรื่องต้นทุนในการดำเนินการ หรือบางคำถามอาจตอบไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องไกลตัวที่ผู้ตอบไม่ได้คำนึงถึงขณะให้สัมภาษณ์ เช่น คำถามเรื่องแนวทางการส่งเสริมปัจจัยที่มีผลต่อรายได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542. รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบาย

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ.

กรุงเทพมหานคร : กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2547. รายชื่อผู้ประกอบการการท่องเที่ยวธรรมชาติ

กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดทำฐานข้อมูลการตลาดตามลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2549. จำนวนผู้เยี่ยมชม เกาะช้าง จังหวัดตราด ปี 2547.

ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2549, จาก

<http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/524/koh%20chang%20Book.xls>

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2549. จำนวนผู้เยี่ยมชม เกาะช้าง จังหวัดตราด ปี 2548.

ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2549, จาก

<http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/524/koh%20chang%20Book.xls>

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2550. จำนวนผู้เยี่ยมชม เกาะช้าง จังหวัดตราด ปี 2549.

ค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2550, จาก

<http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/524/koh%20chang%20Book.xls>

กิ่งอำเภอเกาะช้าง. 2538. รายงานสรุปกิ่งอำเภอเกาะช้าง ปี พ.ศ. 2538. ตราด : ตราดการพิมพ์.

..... 2540. รายงานประชากรกิ่งอำเภอเกาะช้าง. ตราด : ตราดการพิมพ์.

..... 2541. รายงานประชากรกิ่งอำเภอเกาะช้าง. ตราด : ตราดการพิมพ์

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2542. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิมลพรรณ ลาภยงยศ. 2541. การกระจายรายได้ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่น :

กรณีศึกษาเกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พลอยศรี โปรณานนท์. 2543. **การท่องเที่ยวเบื้องต้น**. เชียงใหม่ : สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ระบบฐานข้อมูลศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูล จังหวัดตราด. 2550. **รายได้จากการท่องเที่ยว**. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2550, จาก

http://61.19.46.171/trat_poc/report/sar/report/report.php?id=sm031104

จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2544ก. **เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน**. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (อัดสำเนา)

..... 2544ข. **ท่องเที่ยวยั่งยืน (ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. **อนุสาร อสท.** 42 (พฤศจิกายน 2544) : 118-119.

จำภา หอมเศรษฐี. 2541. **“ประสิทธิผลของการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย”**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรรณ วรชวานิช. 2539. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ผังเมืองมหานันทิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. 2543. **สังคมวิทยาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2532. **การกระจายและการไหลออกของรายได้จากการท่องเที่ยวในธุรกิจโรงแรม และธุรกิจนำเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์บริการวิชาการสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2532. **โครงการศึกษาทบทวนแผนแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2544. **โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2537. **การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดทำแผนปฏิบัติการการพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่เกาะและชายทะเล จังหวัดตราด**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

- สร้อยดี อาสาสมัครพิก. 2543. **การวิจัยเพื่อพัฒนาความพร้อมของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือตอนบน**. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สายหยุด ศรีสุเทพ. 2543. **การวิเคราะห์ต้นทุนของธุรกิจนำเที่ยวเดินป่า และล่องแพในเส้นทางลำน้ำแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สัมพันธ์ มีสิทธิ์. 2540. “การพัฒนาที่ยั่งยืน” เอกสารประกอบการสัมมนา สถานภาพทรัพยากรหลักกับทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย วันที่ 15 ตุลาคม 2540. โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคลัง จังหวัดตราด. 2549. **บทบาทภารกิจ**. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2550, จาก <http://www.ktrat.org/role.htm>
- สำนักงานพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง(สพพ.1). 2549. **โครงสร้าง สพพ.1**. ค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2548, จาก <http://www.kohchang.or.th/struc.htm>
- สำนักงาน อบต.เกาะช้างใต้. 2549. **โครงสร้างการบริหาร**. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2549, จาก <http://www.thaitambon.com/Tambon/torgdesc.asp?ID=230702&POL=0767152146>
- อนันต์ วัฒนกุลจรัส. 2549. **ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวไทย “กระจุก” หรือ “กระจาย”** ค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2548, จาก www.tat.or.th/e-journal/article-02-4-49.html.
- อุดร วงษ์ทับทิม และคณะ. 2545. **โครงการ “ชุมชนกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และวัฒนธรรมตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน”**. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ชุดโครงการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. 2548. **แผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยงเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดตราด**. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2549, จาก http://www.dasta.or.th/dasta/promote_masterplan.html
- องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง. 2549 . **รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง**. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2549, จาก <http://www.thaiinfont.com/user/tambonkohchang/>

ภาษาอังกฤษ

Cooper, D.R.and Scindler, P.S. 2001. **Business Research Methods**. Seventh Edition.

Singapore, McGraw-Hill Book Co.

Hornby, A.S. 1995. **Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English**.Fifth

Edition. Printed in Great Britain by Richard Clay Ltd.

Somsuda Prathipsint. 1992. **Market Structure and a Study of Linkage Effect of Guest**

Houses in Bangkok to Thai Economy. Thesis for Master of Economics,

Thammasat University.

ภาคผนวก ก.
บทความวิจัย

การประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

Estimation of Revenue Earned from Sustainable Nature-Based Tourism Activities in
Ko Chang Area, Ko Chang Sub-District, Trat Province

วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล

Wilailuk Sereetrakul

ฐิยาพร กันตาทนวัฒน์

Thiyaporn Kantathanawat

กิตติพัฒน์ ต้นทเวส

Kittiphat Tantaves

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Bangkok University

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประมาณรายได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด แบ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็น 11 ประเภท เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลรายได้จากผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง อาจไม่ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากนัก ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงเก็บข้อมูลทางอ้อมร่วมด้วย อีก 2 แนวทาง คือเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยวและ อีกแนวทางหนึ่งคือ รวบรวมข้อมูลภาษีเงินได้ที่หน่วยงานภาครัฐจัดเก็บจากผู้ประกอบการธุรกิจกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยทั้งข้อมูลจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และข้อมูลภาษีเงินได้นี้ จะสะท้อนให้เห็นภาพรายได้ของผู้ประกอบการได้ นอกจากนั้นแล้วในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังสนใจเรื่องของปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้และแนวทางในการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยว และ ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผลการศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบการ 36 ราย พบว่ารายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีมูลค่าประมาณ 175.77 ล้านบาท และ จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 617 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน ชาวต่างประเทศ

217 คน พบว่าจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยวมีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 274.77 ล้านบาท จากผลการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 16 หน่วยงาน ไม่พบว่ามีหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานใดที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีรายได้จากการประกอบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 11 ประเภทนี้โดยตรง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ เนื่องจากเกาะช้างอยู่ในเขตมรสุม ในฤดูฝน มีฝนตกชุก มีนักท่องเที่ยวไม่มาก ผู้ประกอบการบางรายต้องปิดกิจการชั่วคราว เนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ราคาน้ำมันที่สูงขึ้นแต่ไม่สามารถปรับอัตราค่าบริการให้สูงขึ้นได้เนื่องจากมีจำนวนผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคา นอกจากนั้นแล้วยังเกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรมลง ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางประเภทสูญหายไป แนวทางการแก้ไขปรับปรุงเพื่อเพิ่มรายได้คือ ทุกภาคไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ควรช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติไม่ให้เสื่อมโทรมลง ต้องมีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาทดแทน เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำ กิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิต และเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยจะเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความสนใจ

Abstract

The objective of this project is to estimate the revenue from the 11 nature-based tourism activities organized by entrepreneurs in the Ko Chang area. Due to the difficulties of direct interviews with the entrepreneurs and to avoid bias information, this project is then conducted by gathering the secondary data taken from the government agents who have collected the tax from the entrepreneurs. The tax amount reflects the overall revenue earned from the activities. Another source of the secondary data is obtained from the interviews with tourists for the amount spent on tourism activities. Furthermore, this project also studies the factors that affect the revenue changes and the procedures used to develop the activities in order to increase the revenue.

According to the information gathered from 36 entrepreneurs, it is found that the overall revenue of the 11 nature-based tourism activities is 175.77 million Baht. From the interviews with 617 tourists (400 Thais and 217 foreigners), it is found that the estimated spending is 274.77 million Baht. However, according to the government agents, there is no government organization directly responsible for collecting the tax of the activities in the area.

One of the factors that affect the changes of revenue from the nature-based tourism is the weather conditions. The number of tourists drops due to the long period of rain and storms in the monsoon season, which results in the temporary closing of business as the income is too low to compensate the expense. Another factor is the increased fuel prices, while the business service charges cannot be raised due to the competitiveness among the activity providers. The next factor is the exploitation of natural resources which results in the gradual disappearing of traditional nature-based tourism activities such as the sight seeing of the fishing villages and the night boating to see the firefly. The effective solution to increase the revenue is the co-operation among the government agents, business people, and local people to conserve and to protect the environment. Entrepreneurs should provide tourism activities that are challenging and interesting to attract tourists and to cause them to revisit. The activities that involve the traditional Thai way of life and cultural identify are preferable among foreign tourists.

1. คำนำ

เกาะช้าง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดตราด ด้วยความโดดเด่นในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ รวมถึงความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์แห่งหนึ่งของพื้นที่ฝั่งตะวันออกของประเทศไทย และจากการที่เกาะช้างเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก มีการเดินทางที่สะดวกสบาย ทำให้มีผู้เดินทางมาท่องเที่ยว พักผ่อน บนเกาะช้างเป็นจำนวนมาก เพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่หลังไหลเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจบนเกาะช้างผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างจึงจัดหากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวมากมายหลากหลายกิจกรรม อาทิ การพายเรือ การดำน้ำดูปะการัง เทียนน้ำตก การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น

กิจกรรมการท่องเที่ยวเหล่านี้ สร้างรายได้ให้ผู้ประกอบการเป็นเงินจำนวนมาก หากแต่ยังมิได้มีหน่วยงานใดศึกษารวบรวมข้อมูลรายละเอียดของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเรื่องรายได้ อันเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาเพื่อให้ทราบว่า รายได้ที่เกิดจากการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างมีมูลค่าเป็นเท่าไร ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของรายได้ และมีแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวนี้ อย่างไร จึงจะก่อให้เกิดรายได้เพิ่ม โดยยังคงรักษา สภาพสมดุลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นแหล่งรายได้เสริมที่มั่นคงของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

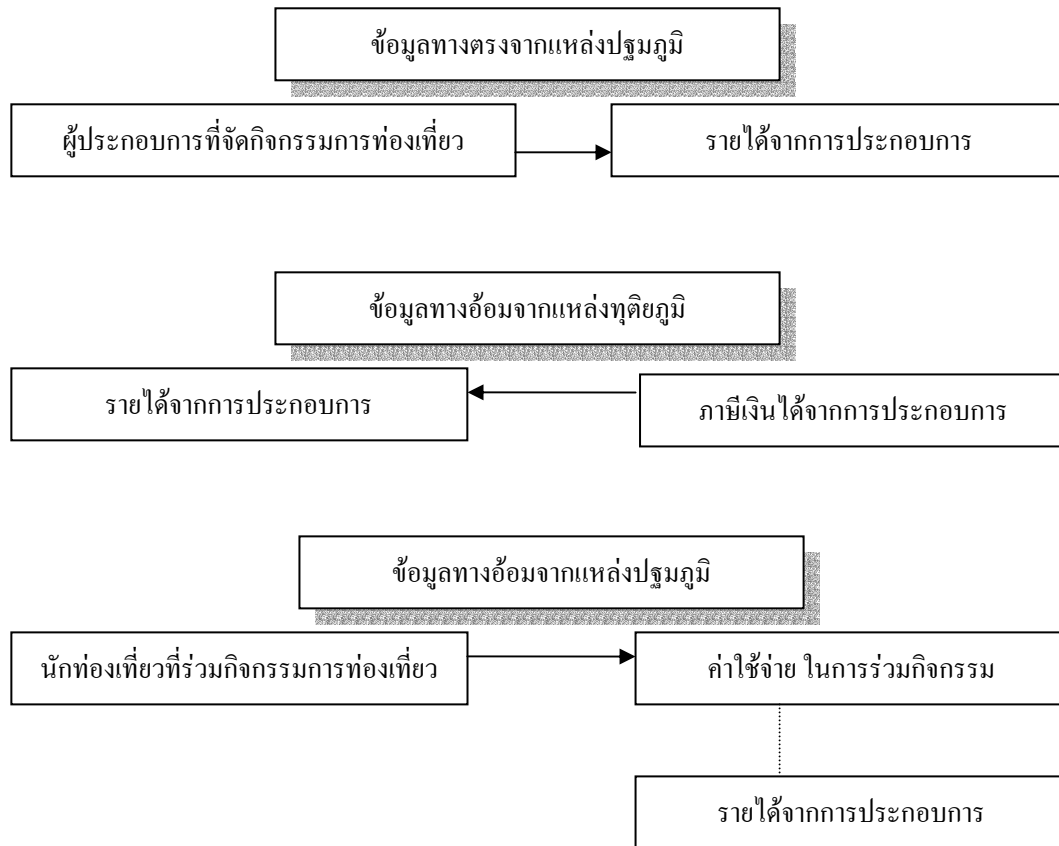
การประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นในปี 2549 ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 11 ประเภทกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลกิจกรรมและรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง
3. หาแนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ และเกิดความสมดุลต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง

3. วิธีการศึกษา

เพื่อการประมาณรายได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การเก็บรวบรวมข้อมูลรายได้จากการจัดกิจกรรม ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมโดยตรง ข้อมูลที่ได้ อาจไม่ตรงกับความเป็นจริง ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการศึกษาร่วมด้วยอีก 2 แนวทาง แนวทางแรกเป็นการศึกษาจาก จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้ไปในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งข้อมูลจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวนี้ จะเป็นภาพสะท้อนรายได้ของผู้ประกอบการ ส่วนอีกแนวทางหนึ่งคือ ศึกษาจาก ข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูลของหน่วยงานราชการที่มีการเก็บภาษีรายได้จากการประกอบธุรกิจกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หากสามารถหาข้อมูลภาษีนี้ได้ จะนำข้อมูลภาษีที่ได้นี้ มาคำนวณย้อนกลับไปหารายได้ของผู้ประกอบการ กล่าวโดยสรุปคือ ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการประมาณรายได้จากกิจกรรมการ

ท่องเที่ยวมาจากแหล่งข้อมูล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มนักท่องเที่ยว และ หน่วยงานราชการ ที่มีข้อมูลภาษีเงินได้ของผู้ประกอบการ ดังแสดงในแผนภาพ

แผนภาพ แสดงแนวทางในการเก็บข้อมูลเพื่อประมาณรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว

สำหรับการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และ แนวทางการปรับปรุงการจัดกิจกรรม เพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยยังคงรักษาสมดุลสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง มีวิธีการดำเนินงานโดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ประกอบการ และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย ผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวน 36 ราย นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะช้างจำนวน 617 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 217 คน และ สัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวน 16 หน่วยงาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียดดังนี้

กลุ่มผู้ประกอบการ แบบสัมภาษณ์มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับ

- รายละเอียดการให้บริการในการเข้าร่วมกิจกรรมแก่นักท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- อัตราค่าบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรม
- ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรม
- แนวทางการปรับปรุงปัจจัยเพื่อเพิ่มรายได้

กลุ่มนักท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับ

- การเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับ

- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่หน่วยงานมีการจัดเก็บ
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรม
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงปัจจัยเพื่อเพิ่มรายได้

5. ผลการศึกษา

5.1 ผลการศึกษาเรื่องการประมาณรายได้

5.1.1 กลุ่มผู้ประกอบการ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ประกอบการ 36 ราย พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่ใช่เจ้าของกิจการ เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของกิจการให้ดูแลกิจการแทน และเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่เกาะช้างแต่เป็นคนมาจากพื้นที่อื่น จากการสอบถามได้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราค่าบริการ และจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าประมาณรายได้ของผู้ประกอบการได้ผลสรุป ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของผู้ประกอบการ

ประเภทกิจกรรม	รายได้/ปี (บาท)
1. เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	5,953,500
2. เทียน้ำตก	840,000
3. นั่งช้างเที่ยวป่า / ชมสวน	24,822,000
4. ซี่จักรยานยนต์เที่ยวรอบเกาะ	12,285,000
5. นั่งรถยนต์เที่ยวรอบเกาะ	
5.1 รถยนต์	3,404,800
5.2 รถสองแถว	10,080,800
6. นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน	3,216,000
7. นั่งเรือชมธรรมชาติ	3,822,000
8. นั่งเรือตกปลา / ตกหมึก	
8.1 ตกปลา	2,016,000
8.2 ตกหมึก	1,470,000
9. พายเรือแคนู / เรือคายัค	14,700,000
10. ดำน้ำ-ประเภทน้ำตื้น	73,500,000
11. ดำน้ำ-ประเภทน้ำลึก	19,656,000
รวม	175,765,300

ผู้ประกอบการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างทั้งหมดมีรายได้รวมประมาณ 175.77 ล้านบาท กิจกรรมที่สร้างรายได้ให้ผู้ประกอบการมากที่สุดคือ กิจกรรมดำน้ำ-น้ำตื้น สร้างรายได้ 73.5 ล้านบาท กิจกรรมเทียน้ำตกเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้น้อยที่สุดคือ 0.84 ล้านบาท ทั้ง ๆ ที่กิจกรรมเทียน้ำตกเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความนิยมมากที่สุด ทั้งนี้เพราะ ผู้ประกอบการในกิจกรรมเทียน้ำตกคือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ตัวเลขที่รายงานของทางอุทยานฯ นี้เป็นเฉพาะ รายได้จากการเก็บค่าเข้าชมน้ำตก 2 แห่งคือน้ำตกคลองพลู และน้ำตกธาระยม ส่วนน้ำตกแห่งอื่น ๆ เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมฟรีไม่เสียค่าเข้าชม

5.1.2 กลุ่มนักท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน ชาวต่างประเทศ 217 คน รวม 617 คน เพื่อสอบถามถึงการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และ จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อประมาณจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ที่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งหมด

กิจกรรม	จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว(บาท)		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
1. เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก	2,648,910	4,381,776	7,030,686
2. ท่องน้ำตก	8,785,065	14,676,764	23,461,830
3. นั่งช้างเที่ยวป่า / ชมสวน	2,207,425	36,996,052	39,203,477
4. ซี่จักรยานยนต์เที่ยวรอบเกาะ	6,567,243	11,094,693	17,661,937
5. นั่งรถยนต์เที่ยวรอบเกาะ	15,186,973	7,552,014	22,738,988
6. นั่งเรือชมหิ่งห้อย/ป่าชายเลน	8,553,727	1,871,383	10,425,111
7. ล่องเรือชมธรรมชาติ	6,622,275	9,826,612	16,448,888
8. นั่งเรือ ตกปลา/ ตกหมึก	4,856,268	8,052,678	12,908,947
9. พายเรือแคนู / เรือคายัค	9,944,339	6,035,856	15,980,196
10. ดำน้ำ - น้ำตื้น	46,443,394	36,295,288	82,738,682
11. ดำน้ำ - น้ำลึก	551,856	25,615,926	26,167,782
	112,367,480	162,399,046	274,766,526

จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2549 คิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 274.8 ล้านบาท นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 112.4 ล้านบาท ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายประมาณ 162.4 ล้านบาท นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซึ่งมีจำนวนคนที่เดินทางมาเกาะช้างในจำนวนที่น้อยกว่า แต่มีจำนวนเงินค่าใช้จ่ายสูงกว่า ทั้งนี้ เพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และผู้ประกอบการคิดอัตราค่าบริการจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงกว่านักท่องเที่ยวไทย ประมาณ 2 – 3 เท่า

5.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐทั้ง 8 แห่ง เพื่อค้นหาว่าหน่วยงานใดเป็นผู้จัดเก็บภาษีเงินได้จากการทำธุรกิจกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ผลการศึกษาไม่พบว่ามีหน่วยงานได้รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีเงินได้นี้ คงมีเพียง กรมสรรพากร จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และ ภาษีเงินได้นิติบุคคล องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) จัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ภาษีการค้า ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีบำรุงท้องที่ ผู้ประกอบการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง ส่วนใหญ่ ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล คงมีเพียงผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจดำน้ำ เท่านั้นที่จดทะเบียน โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของกิจการว่า เป็นธุรกิจจำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำและโรงเรียนสอนการดำน้ำ

5.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล 2 กลุ่ม คือผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรม ดังนี้

5.2.1 ผู้ประกอบการ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามความเห็นของผู้ประกอบการ มีดังนี้

1. ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้การจัดกิจกรรมต้องมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น แต่ไม่สามารถปรับขึ้นอัตราค่าบริการได้ เนื่องจากมีจำนวนผู้ประกอบการหลายราย มีการแข่งขันด้านราคา ทำให้รายได้น้อยลง

2. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรมลงไป เนื่องจากการขยายตัวของการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการสร้าง ขยะ และ น้ำเสีย มีผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

3. การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการบางรายลดราคาค่าบริการ เพื่อแย่งลูกค้าจากผู้ประกอบการรายอื่น โดยการลดคุณภาพการบริการ

5.2.2 ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามความเห็นของตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีดังนี้

1. ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของเกาะช้างมีจำกัด ทั้งเรื่องของปริมาณ น้ำดื่ม-น้ำใช้ ปริมาณกระแสไฟฟ้า ความสามารถในการจัดการขยะและน้ำเสีย
2. สภาพภูมิอากาศบนเกาะช้างอยู่ในเขตลมมรสุม ในหน้าฝน ฝนตกชุกทำให้ไม่ค่อยมี นักท่องเที่ยว

5.3 แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูล 2 กลุ่ม คือผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และ ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง ได้ผลสรุปเกี่ยวกับ แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ ดังนี้

5.3.1 ผู้ประกอบการ

แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามความเห็นของผู้ประกอบการ มีดังนี้

1. ทุกภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน ต้องช่วยกันดูแลรักษาสีงแวดล้อมทางธรรมชาติไม่ให้เสื่อมโทรมลงไปกว่าที่เป็นอยู่
2. ควรมีการสร้างสรรคกิจกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมา ตามการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและ ความสนใจของนักท่องเที่ยว
3. ควรมีหน่วยงานภาครัฐ เข้ามาดูแลเรื่องมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับการบริการที่ดี ปลอดภัย และ มีมาตรฐาน เพื่อรักษาชื่อเสียง และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

5.3.2 ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามความเห็นของตัวแทนหน่วยงาน มีดังนี้

1. หน่วยงานต่าง ๆ ควรประสานงานกันดูแลเรื่องกำหนดมาตรฐานการบริการ ความปลอดภัย และ อัตราค่าบริการที่แน่นอน
2. ควรมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของเกาะช้าง
3. ผู้ประกอบการไม่ควรมุ่งเน้นรายได้มากเกินไปจนขาดการตระหนักถึงความเสียหายของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ควรสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่มีฤดูกาลเป็นอุปสรรค เช่น กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมในหน้าฝนได้ด้วย

6. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้ ใช้วิธีการศึกษาทั้ง การประมาณรายได้ของผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และการประมาณจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว เปรียบเสมือนการวิจัยเรื่องนี้ศึกษาข้อมูลทั้งสองด้าน คือด้านผู้ผลิต และด้านผู้บริโภค โดยได้ค่าประมาณรายได้ของผู้ประกอบการเป็น 175.77 ล้านบาท ได้ค่าประมาณจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเป็น 274.77 ล้านบาท ค่าประมาณทั้งสองค่าที่ได้นี้ มีความแตกต่างกันมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าค่าประมาณจำนวนเงินรายได้ของผู้ประกอบการเป็นผลการประมาณที่ต่ำกว่าความเป็นจริง (under estimate) ในขณะที่จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เป็นผลการประมาณที่สูงกว่าความเป็นจริง (over estimate) ทั้งนี้ พอที่จะอภิปรายถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประมาณได้ดังนี้คือ

ก. ผู้ประกอบการให้ข้อมูลตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการต่ำกว่าความเป็นจริง

ข. อัตราค่าบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นำมาใช้คำนวณ เป็นอัตราของผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งจะตั้งอัตราค่าบริการต่ำกว่าผู้ประกอบการรายใหญ่ แต่ผู้วิจัยเลือกใช้อัตราของผู้ประกอบการรายย่อยเนื่องจาก มีจำนวนผู้ประกอบการรายย่อยมากกว่า

ค. รายได้จากกิจกรรมเที่ยวน้ำตก ที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง องค์การที่ไม่แสวงหากำไร เรียกเก็บจากนักท่องเที่ยวเป็นค่าเข้าชมน้ำตก ไม่รวมค่าเดินทางและค่าอาหารของนักท่องเที่ยว

ง. นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมบางประเภทโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น ร้านอาหารบางแห่งจัดกิจกรรมนั่งเรือชมหิ่งห้อยให้เป็นบริการฟรีแก่ลูกค้าที่มารับประทานอาหารที่ร้าน แต่ในการคำนวณเพื่อประมาณค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวก็มีการประเมินราคาค่าใช้จ่ายด้วย

จ. นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมหลาย ๆ ประเภทได้ โดยเสียค่าใช้จ่ายเพียงรายการเดียว เช่นนักท่องเที่ยวที่เสียค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรม นั่งเรือชมทัศนียภาพรอบเกาะ ก็สามารถตกปลา และดำน้ำได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการสำรวจของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550) เรื่องรายได้จากการท่องเที่ยวเกาะช้าง จังหวัดตราด ของปี พ.ศ. 2549 เสนอผลการสำรวจ

ในหมวดค่าบริการการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คิดเป็นจำนวนเงิน 236.95 ล้านบาท สำหรับ ในการวิจัยเรื่องนี้ ได้ผลการประมาณจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คิดเป็นจำนวนเงิน 274.8 ล้านบาท ผลการประมาณจากงานวิจัยเรื่องนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับผลสำรวจของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ถือว่าเป็นจำนวนเงินที่ไม่แตกต่างกันมาก จึงอาจประมาณได้ว่า รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2549 มีมูลค่าประมาณ 250 ล้านบาท

7. ข้อเสนอแนะด้านนโยบายการท่องเที่ยว

1. ควรมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพดูแลเรื่องการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานนี้ควรเข้ามาดูแลทั้งเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้ การกำหนดอัตราค่าบริการ การควบคุมคุณภาพการบริการ และการดูแลสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เพื่อรักษาชื่อเสียงของการท่องเที่ยวบนพื้นที่เกาะช้าง
2. รัฐควรให้การสนับสนุนการรวมกลุ่มของคนในพื้นที่ให้จัดตั้งเป็นชมรมธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้คนในพื้นที่เกาะช้างซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ มีโอกาสเป็นผู้ประกอบการแข่งขันกับผู้ประกอบการจากนอกพื้นที่ได้
3. ส่งเสริมให้คนในพื้นที่เกาะช้าง มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี ต่อการทำธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น การจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจจะทำกิจการด้านการท่องเที่ยว ในเรื่องของการเป็นผู้ประกอบการ จิตวิทยาการบริการ และมีการสร้างทัศนคติเพื่อให้เห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ว่าสามารถสร้างรายได้ทดแทนการทำอาชีพเกษตรกรรมได้

ภาคผนวก ข.

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการมา
และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อประมาณรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง และ 4. เพื่อประมาณรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต	1. ค้นหาข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ 2. ค้นหาข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ 3. วิเคราะห์ข้อมูล	1. ค้นหาข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ได้แก่ ห้องสมุด และจากอินเทอร์เน็ต 2. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นต่อไปนี้ - รายละเอียดการให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว - อัตราค่าบริการ - จำนวนผู้ให้บริการ - ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว - ข้อมูลภาษีเงินได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว 3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์	1. ทราบข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในประเด็นต่อไปนี้ - รายละเอียดการให้บริการ - อัตราค่าบริการ - จำนวนผู้ให้บริการ - รายได้ของผู้ประกอบการ - จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	4. สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ - ผู้ประกอบการ - ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	4. สร้างแบบสัมภาษณ์และนำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการและตัวแทนหน่วยงานเพื่อสอบถามประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรม	2. ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
	5.วิเคราะห์ข้อมูล	5.วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์	
3. เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงปัจจัยเพื่อก่อให้เกิดรายได้เพิ่มและเกิดความสมดุลต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ	6.สัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ - ผู้ประกอบการ - ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 7. วิเคราะห์ข้อมูล	6. สร้างแบบสัมภาษณ์และนำไปสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการ และตัวแทนหน่วยงาน เพื่อสอบถามประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงปัจจัยเพื่อเพิ่มรายได้ 7. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์	- ทราบแนวทางการปรับปรุงปัจจัยเพื่อเพิ่มรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ภาคผนวก ค.
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

ประเภทกิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยว.....

1. ผู้ให้ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องเป็น

เจ้าของกิจการ

ผู้จัดการ

พนักงาน/เจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ให้ข้อมูล

อื่น ๆ (ระบุ).....

2. เจ้าของกิจการเป็นคนท้องถิ่นบนเกาะช้าง ใช่ หรือไม่.....

3. ช่วง Hi-season

วันหยุด จะมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณวันละ.....คน

วันธรรมดา จะมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณวันละ.....คน

ช่วง Lo-season

วันหยุด จะมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณวันละ.....คน

วันธรรมดา จะมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการประมาณวันละ.....คน

4. ขอให้ท่านช่วยเล่าการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

.....

5. คิดอัตราค่าบริการอย่างไร

.....

6. ต้นทุนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวนี้ประกอบด้วย

ก. ต้นทุนแรกเริ่มหรือเงินลงทุนแรกเริ่ม(เช่นค่าสำรวจเส้นทาง ค่าอุปกรณ์ อื่น ๆ)

ค่าเช่าสำนักงาน บาท

ค่าสาธารณูปโภค(น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์)..... บาท

ค่าวัสดุสิ้นเปลือง(อุปกรณ์และวัสดุเครื่องใช้)..... บาท

ค่าจ้างพนักงานประจำสำนักงาน.....บาท

ข. ต้นทุนแปรผัน

ค่าจ้างมัคคุเทศก์..... บาท

ค่าอาหารและเครื่องดื่มนักท่องเที่ยว..... บาท

ค่าพาหนะเดินทางในการทำกิจกรรม..... บาท

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด(ค่าธรรมเนียมบำรุงท้องที่หรือ อื่น ๆ) บาท

7. ตามความเห็นของ กิจกรรมท่องเที่ยวที่ท่านดำเนินการเป็นอย่างไร

- คุณภาพ.....
- มาตรฐานการบริการ.....
- ความปลอดภัย.....
- ความสมเหตุสมผลในการกำหนดอัตราค่าบริการ.....
- ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานมีหรือไม่อย่างไร.....

8. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

9. มีการรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมการให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง หรือไม่อย่างไร

.....

.....

10. ท่านคิดว่าแนวโน้มของกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างในอนาคต ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

หมายเหตุ ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามรอบที่ 2 ตัดคำถามข้อ 6. เรื่องต้นทุนในการจัดกิจกรรม ออกจากแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทย

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

1. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะช้างกับใคร
 () คนเดียว () เพื่อน () ครอบครัว/ญาติ
 () กรุ๊ปทัวร์ () บุคลากรที่ทำงาน () อื่นๆ ระบุ.....
2. รวมท่านและผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ มีจำนวน.....คน
3. ในการเดินทางมาเกาะช้างครั้งนี้ท่านทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติชนิดใดบ้าง
 (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้ากิจกรรมที่ท่านทำ) และมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อคนต่อครั้งเท่าใด

กิจกรรม	ค่าใช้จ่าย (บาท)
() เดินป่า/ส่องสัตว์/ดูนก	
() เที่ยวน้ำตก	
() นั่งช้างเที่ยวป่าชมสวน	
() ขี่จักรยาน/จักรยานยนต์เที่ยวรอบเกาะ	
() นั่งรถยนต์เที่ยวรอบเกาะ	
() นั่งเรือ/พายเรือ ชมหิ่งห้อย /ชมป่าชายเลน	
() นั่งเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ	
() ตกปลา/ตกปลาหมึก	
() พายเรือ แคนู / เรือคายัค	
() ดำน้ำ - น้ำตื้น	
() ดำน้ำ - น้ำลึก	

แบบสัมภาษณ์

หน่วยงานภาครัฐ / เอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

ชื่อหน่วยงานที่ท่านสังกัด.....

1. หน่วยงานของท่าน มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว คือ.....

.....

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่เกาะช้าง มีแนวโน้มว่าจะ เพิ่มขึ้นหรือลดลง

อย่างไร

อะไรคือปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง.....

.....

.....

3. หน่วยงานใดเป็นผู้ควบคุมดูแลการให้บริการกิจกรรมท่องเที่ยว

ควบคุมด้านคุณภาพและความปลอดภัย.....

ควบคุมด้านการกำหนดราคาค่าบริการ.....

ควบคุมด้านการจัดเก็บภาษีเงินได้.....

4. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง.

รายชื่อผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย

รายชื่อผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย

ผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้าง ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจำนวน 36 ราย มีรายชื่อดังนี้

รายชื่อ	ประเภทกิจกรรม
1.ชมรมคนเดินป่าเกาะช้าง	เดินป่า / ส่องสัตว์/ ดูนก
2. ANONG TREKING	เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก
3.ที่ทำการอุทยานน้ำตกคลองพลู	เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก เที่ยวน้ำตก
4. ที่ทำการอุทยานน้ำตกธารมะยม	เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก เที่ยวน้ำตก
5. บ้านช้างไทย	นั่งช้างเที่ยวป่า / ชมสวน
6. ปางช้างสุติมันต์	นั่งช้างเที่ยวป่า / ชมสวน
7. Jungle Way	เดินป่า / ส่องสัตว์ / ดูนก ให้เช่าจักรยานยนต์ / รถยนต์
8. ผู้ประกอบการให้เช่ารถยนต์ (หาดทรายขาว)	ให้เช่าจักรยานยนต์ / รถยนต์
9. ผู้ประกอบการให้เช่ารถยนต์ Cow Boy	ให้เช่าจักรยานยนต์ / รถยนต์
10. SMD Motor	ให้เช่าจักรยานยนต์ / รถยนต์
11. ร้านให้เช่ามอเตอร์ไซด์ บางเบ้า	ให้เช่าจักรยานยนต์
12. ร้านให้เช่ามอเตอร์ไซด์ แหลมไชยเชษฐา	ให้เช่าจักรยานยนต์
13. คีวรถสองแถว อำเภอธรรมชาติ –บางเบ้า	วีงรถสองแถวรอบเกาะช้าง
14. ชมรมนำเที่ยวพินบ้านสลักคอก	นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมง
15. ผู้ประกอบการให้เช่าเรือแคนู / คยัค โรงแรม Sea View	ให้เช่าเรือแคนู / เรือคยัค
16. ผู้ประกอบการให้เช่าเรือแคนู / คยัค โรงแรม Siam Beach	ให้เช่าเรือแคนู / เรือคยัค

รายชื่อ	ประเภทกิจกรรม
17. ผู้ประกอบการให้เช่าเรือแคนู / คยัค โรงแรม Nature Beach	ให้เช่าเรือแคนู / เรือคยัค
18. ผู้ประกอบการล่องเรือตกปลา/ตกหมึก บางเบา	ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก ให้เช่าเรือแคนู / เรือคยัค
19. เกาะช้างอินทวัรี	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก ให้เช่าเรือแคนู / เรือคยัค
20. ว. แหวนบริการ	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา/ตกหมึก ให้เช่าเรือแคนู / เรือคยัค นั่งเรือชมหิ่งห้อย/ชมป่าชายเลน
21. น.หนู ไก่แบ้ ฮัท	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก
22. เกาะช้าง การทวัรี	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน
23. เกาะช้าง โบ๊ท ทริป	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก
24. เกาะช้าง พูม่า กรู๊ป	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน
25. ม.มานะสมุทร	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก

รายชื่อ	ประเภทกิจกรรม
26. บริษัท เพิ่มพูนทรัพย์ โป๊ท ทริป	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำลึก ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก
27. ผู้ประกอบการดำน้ำ (บางเบา)	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำลึก
28. World Travel Service Ltd.	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก ให้เช่าเรือแคนู / เรือคายัค นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน
29. White Sand Dive Centre	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำลึก โรงเรียนสอนดำน้ำ
30. Water World Diving	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำลึก โรงเรียนสอนดำน้ำ
31. Sub Station	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำลึก โรงเรียนสอนดำน้ำ
32. THAI FUN	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น
33. I – Voyager	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก ให้เช่าเรือแคนู / เรือคายัค นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน
34. ปี๊บ้านบริการ	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก ให้เช่าเรือแคนู / เรือคายัค นั่งเรือชมหิ่งห้อย / ชมป่าชายเลน

รายชื่อ	ประเภทกิจกรรม
35. ป่าเปิดบริการ	จัดกิจกรรม ดำน้ำ-น้ำตื้น ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา / ตกหมึก ให้เช่าเรือแคนู / เรือคายัค
36. ป่าน้อยบริการ (คุณมานะ – คุณนิตยา ลาญดล)	ให้เช่าเรือชมธรรมชาติรอบเกาะ ให้บริการล่องเรือตกปลา/ตกหมึก

ภาคผนวก จ.

รายชื่อผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคล

รายชื่อผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคล

จดทะเบียนเป็น บริษัทจำกัด

	ชื่อนิติบุคคล	วัตถุประสงค์
1	คลองพร้าวอินเตอร์เน็ต	ประกอบกิจการนำเข้า
2	เกาะช้างทอปปิคานา รีสอร์ทแอนด์สปา	ประกอบกิจการนำเข้า
3	บูติก รีสอร์ทแอนด์ เฮลธ์ สปา	ประกอบกิจการนำเข้า
4	เกาะช้าง ไอยรา ดีเวลลอปเม้นท์	ประกอบกิจการนำเข้า
5	พอนซ์ อินด์สทรีส์	ประกอบกิจการนำเข้า
6	คชา แฟมิลี่	ประกอบกิจการนำเข้า
7	แซน ซิตี้	ประกอบกิจการนำเข้า
8	จูใจ จังเกิลเวย์	ประกอบกิจการนำเข้า
9	ดาชาน่า	ประกอบกิจการนำเข้า
10	จิน เวลด์ วาย	ประกอบกิจการนำเข้า
11	เกาะช้างพุ่มา กรุป	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
12	ป๊ปปี้ ไดเวอร์ส	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
13	ไดเวอร์สดรีม	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
14	เซง สคูบา ไดรฟ์วิง	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
15	แอตแลนติส แอดเวนเจอร์	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
16	พลอย สคูบา ไดรฟ์วิง	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
17	เกาะช้าง วอเตอร์เวิลด์	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
18	สนุก ไดรฟ์วิง	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ

จัดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด

	ชื่อนิติบุคคล	วัตถุประสงค์
1	เกาะช้าง มารีน่า แอนด์ รีสอร์ท	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว และให้เช่าห้องพักร
2	เกาะช้าง อีโวลูชัน ทัวร์	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
3	ชมรมคนเดินป่าเกาะช้าง	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
4	เกาะช้าง นิโม ทราเวล	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
5	สีนามิ ครุสเซอร์(ไทยแลนด์)	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
6	เกาะช้าง แบม ทัวร์	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
7	อัย-ไวยาจเจอร์	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
8	เกาะช้าง แอดเวนเจอร์	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
9	เกาะช้าง สุริยา ทัวร์	ประกอบกิจการร่นำเที่ยว
10	อีโค ไดเวอร์	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
11	ไดฟ์เวอร์ เฮฟเวน	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
12	เกาะช้าง ไดรฟ์ พอยท์	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
13	ไดรฟ์ พอยท์ เกาะช้าง	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ
14	เดอะริง ไดฟ์ เซ็นเตอร์	สอนดำน้ำ จำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำ

ภาคผนวก จ.
รูปภาพการดำเนินการวิจัย

ประชุมศึกษาโจทย์วิจัย ร่วมกับผู้บริหารของ อพท.

ประชุมศึกษาโจทย์วิจัย ร่วมกับผู้ประกอบการในพื้นที่

เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ภาคีเครือข่ายท้องถิ่น

เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกิจกรรมการท่องเที่ยว

เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ “ปางช้างสุติมันต์”

นักท่องเที่ยวกับกิจกรรมนั่งช้าง

นักท่องเที่ยวกับกิจกรรมนั่งช้างเที่ยวป่า/ชมสวน

นักท่องเที่ยวกับกิจกรรมนั่งเรือหางยาวชมธรรมชาติรอบเกาะ

นักท่องเที่ยวกับกิจกรรมนั่งเรือชมป่าชายเลน

นักท่องเที่ยวกับกิจกรรมพายเรือชมป่าชายเลน

นักวิจัยในเรือขาย กับกิจกรรมตกปลา

นักพองเที่ยวกับกิจกรรมพายเรือคายัค

นักท่องเที่ยวขณะนั่งเรือไปดำน้ำ

นักท่องเที่ยวเตรียมตัวลงดำน้ำ

ภาคผนวก ซ.
ประวัติผู้วิจัยและคณะ

ประวัติผู้วิจัยและคณะ

1. หัวหน้าโครงการ	นางวิไลลักษณ์ เสรีตระกูล
คุณวุฒิ / ระดับการศึกษา	สศ.ม.(สถิติ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วท.บ.(สถิติ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
หน่วยงานสังกัด	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- งานแต่งตำรา
1. สถิติธุรกิจ (Business Statistics)
 2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถิติและการวิจัย (Introduction to Statistics and Research)
 3. การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการตัดสินใจ (Statistical Software for Decision Making)
- งานวิจัย
1. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “ ผลของรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ”
ทุนสนับสนุนการวิจัยทบวงมหาวิทยาลัย
 2. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิต นักศึกษาสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ”
ทุนสนับสนุนการวิจัยทบวงมหาวิทยาลัย
 3. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “ การสังเกตการณ์ระยะยาวของการยอมรับ e-Learning กรณีศึกษา :นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ”
ทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
 4. ผู้ร่วมวิจัยโครงการวิจัยเรื่อง “ องค์การสตรีกับการป้องกันปัญหาบาปในประเทศไทย”
ทุนสนับสนุนการวิจัยสภาวิจัยแห่งชาติ
 5. ผู้ร่วมวิจัยโครงการวิจัยเรื่อง “ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี”
ทุนสนับสนุนการวิจัยสภาวิจัยแห่งชาติ

2. ผู้ร่วมงานวิจัย	นางสาวฐิยาพร กันตาทนวัฒน์
คุณวุฒิ/ระดับการศึกษา	กศ.ม.(วิจัยและสถิติทางการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
	สส.บ.(สังคมสงเคราะห์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
หน่วยงานสังกัด	สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
-
3. ผู้ร่วมงานวิจัย	นายกิตติพัฒน์ ตัณฑเวส
คุณวุฒิ / ระดับการศึกษา	ศศ.บ.(ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
หน่วยงานสังกัด	สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ